

PATVIRTINTA

Nemokumo administratorių rūmų steigiamojo susirinkimo 2019 m. rugsėjo 13 d. sprendimu (TAR, 2020 04 23, Identifikacinis kodas 2020-08485)

(Suvestinė redakcija nuo 2020 m. rugsėjo 4 d. Nemokumo administratorių rūmų visuotinio narių susirinkimo nutarimu)

NEMOKUMO ADMINISTRATORIŲ ETIKOS KODEKSAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nemokumo administratorių etikos kodeksas (toliau - Kodeksas) nustato nemokumo administratorių, turinčių teisę administruoti juridinių asmenų bankroto procesus, juridinių asmenų restruktūrizavimo procesus bei fizinių asmenų bankroto procesus (toliau - nemokumo procesas), profesinės veiklos etikos principus, kuriais turi vadovautis nemokumo administratorius - fizinis ir juridinis asmuo (toliau - nemokumo administratorius), atlikdamas funkcijas, taip pat nemokumo administratorių etikos reikalavimus.

2. Kodekso tikslas - nustatyti nemokumo administratoriaus veiklos ir etikos principus, kurti ir palaikyti pagarbius administratoriaus santykius su asmenimis, dalyvaujančiais nemokumo procese, didinti visuomenės pasitikėjimą nemokumo administratoriais, skatinti gerus santykius su bendruomene ir visuomenės atstovais.

3. Nemokumo administratorius, atlikdamas savo funkcijas, yra nepriklausomas ir privalo būti objektyvus bei nešališkas, vadovautis šiame Kodekse įtvirtintais nemokumo administratoriaus veiklos principais.

4. Nemokumo administratorius savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatymu, Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatymu, šiuo Kodeksu ir kitais teisės aktais.

5. Kodekse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos juridinių asmenų nemokumo įstatyme, Lietuvos Respublikos fizinių asmenų bankroto įstatyme, kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose nemokumo procesus.

II. ADMINISTRATORIAUS PROFESINĖS ETIKOS PRINCIPAI

6. Nemokumo administratorius, teikdamas nemokumo procesų administravimo paslaugas, turi siekti įmonės ar fizinio asmens ir jų kreditorių bei kitų nemokumo procese dalyvaujančių šalių interesų suderinamumo ir savo veikla padėti kreditorių susirinkimui ir teismui priimti tinkamus sprendimus nemokumo procesuose.

7. Administratorius savo veikloje vadovaujasi šiais profesinės etikos principais:

- 7.1. profesionalumo;
- 7.2. teisingumo;
- 7.3. sąžiningumo;
- 7.4. konfidencialumo;
- 7.5. nepriklausomumo;
- 7.6. bendradarbiavimo.

III. ADMINISTRATORIAUS PROFESINĖS ETIKOS REIKALAVIMAI

8. Laikydamasis profesionalumo principo nemokumo administratorius turi:

8.1. užtikrinti aukštą savo profesinių žinių ir gebėjimų lygį ir nuolat kelti profesinę kvalifikaciją Nemokumo administratorių rūmų nustatyta tvarka, gilinti profesines žinias, gerai išmanyti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurių reikia nemokumo procesų administravimo paslaugoms teikti;

8.2. užtikrinant aukštą savo profesinių žinių ir gebėjimų lygį, nuolat keliant profesinę kvalifikaciją, neteikti neatlygintino nemokumo procesų administravimo paslaugų;

8.3. profesionaliai vykdyti savo pareigas, konsultuoti nemokumo procesų dalyvius dėl proceso teisinio reguliavimo ir siekti, kad kreditorių susirinkimas priimtų teisėtus sprendimus;

8.4. siekti, kad kreditorių reikalavimai būtų patenkinti kiek galima didesne apimtimi, o nemokumo procesai užbaigti per galimai trumpiausią laiką, nevilkinant proceso savo veiksmais ar neveikimu.

9. Laikydamasis teisingumo principo nemokumo administratorius turi:

9.1. priimti teisėtus ir pagrįstus sprendimus ir veikti atsižvelgiant į viešąjį interesą;

9.2. vadovautis visų asmenų lygybės prieš įstatymą principu, susidūręs su skirtingais asmenų reikalavimais, nedaryti nepagrįstų išimčių;

9.3. konfliktinėse situacijose išklausti visų šalių argumentus ir ieškoti teisėto sprendimo;

9.4. kalba, veiksmais ar siūlomais sprendimais nediskriminuoti jokio asmens ar asmenų grupės.

10. Laikydamasis konfidencialumo principo administratorius turi:

10.1. diskretiškai elgtis su visa nemokumo proceso metu gauta informacija apie įmones, proceso dalyvius, kitus fizinius ir juridinius asmenis, jos neskelbti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neturintiems teisės jos sužinoti, nenaudoti jos privačiame gyvenime ir profesinėje veikloje tiek, kiek tai nėra būtina darbo funkcijoms atlikti; imtis priemonių, kad nemokumo proceso metu gautos konfidencialios informacijos, kurią administratorius pagal savo nustatytą vidaus tvarką laiko konfidencialia, neatskleistų administratoriaus darbuotojai, kuriems ši informacija tapo žinoma darbo metu;

10.2. pasirūpinti apsaugos priemonėmis nuo įsilaužimo ar kitokio neteisėto jo kompiuterinėse duomenų bazėse sukauptos informacijos perėmimo.

11. Laikydamosis nepriklausomumo principo nemokumo administratorius turi:

11.1. būti nepriklausomas nuo įmonės, kurios nemokumo byla yra nagrinėjama;

11.2. būti nepriklausomas nuo fizinio asmens, kurio bankroto byla yra nagrinėjama;

11.3. nebūti paveiktas jokių esamų arba galimų interesų konfliktų, verslo santykių su kreditoriais, bet kuriais kitais fiziniiais asmenimis, kurių paslaugomis gali naudotis arba kuriuos jis kontroliuoja;

11.4. nemokėti ir (ar) neteikti dovanų už tai, kad jis būtų ar buvo pasiūlytas administruoti įmonės ne teismo tvarka vykdomą bankroto procesą, įmonės restruktūrizavimą ar fizinio asmens bankrotą ir (ar) reikalauti atlygio už tarpininkavimą nemokumo proceso administravimo paslaugoms teikti, taip pat nemokėti ir (ar) neteikti dovanų už palankių jam sutarčių sudarymą, nereikalauti atlygio ir nepriimti dovanų už nemokumo procesuose priimamus sprendimus ar įtaką sprendimų priėmimui. Dovana laikoma bet koks materialinę vertę turintis daiktas, paslauga ar kita nauda, siūloma ir (ar) suteikiama nemokumo administratoriui, kai tai yra ar gali būti susiję su tiesioginiu ar netiesioginiu poveikiu jo veiksams ar sprendimams;

11.5. kai yra paskiriamas administruoti įmonę, kuri yra kitos jo administruojamos įmonės kreditorė ar skolininkė, apie tai informuoti abiejų įmonių kreditorius.

12. Laikydamosis bendradarbiavimo principo administratorius turi:

12.1. palaikyti dalykinius ryšius su kreditorių susirinkimo pirmininku, kreditoriais;

12.2. padėti kitiems nemokumo administratoriams profesinėje veikloje, jei tai neprieštarauja teisės aktų, reglamentuojančių nemokumo administratorių veiklą, reikalavimams ir šiam Kodeksui;

12.3. pastebėjęs, kad kolega padarė klaidą, atkreipti į tai suklydusio dėmesį ir, jei reikia ir įmanoma, padėti tą klaidą teisėtomis priemonėmis ištaisyti;

12.4. nesutarimus ar ginčus su kitais nemokumo administratoriais pirmiausia stengtis išspręsti abipusiu sutarimu.

13. Laikydamosis sąžiningumo principo nemokumo administratorius turi:

13.1. atsisakyti vykdyti neteisėtą kreditorių susirinkimo pavedimą ir apie tai pranešti teismui;

13.2. neįsipareigoti vykdyti neteisėtų nemokumo procedūrų ar pavedimų, dėl kurių teisėtumo kyla pagrįstų įtarimų ir imtis veiksmų dėl tokių nemokumo procedūrų ar pavedimų teisėtumo nustatymo;

13.3. nesiimti veiksmų:

13.3.1. kuriais būtų siekiama manipuliuoti nemokumo administratorių atrankos programoje naudojamu atrankos koeficientu, siekti sudaryti nelygias galimybes kitiems nemokumo administratoriams dalyvauti nemokumo administratorių atrankoje ir būti paskirtiems administruoti įmonę, nesiimti veiksmų, kurie gali būti teisėti ir nesusiję su nemokumo procedūrų vykdymu, tačiau dėl kurių administratorius įgyja arba gali įgyti pranašumą nemokumo administratorių atrankoje, kuri vykdoma naudojantis nemokumo administratorių atrankos programa;

13.3.2. dėl kurių nebūtų paskirtas siūlomas teikti nemokumo administravimo paslaugas teisės aktuose, reglamentuojančiuose nemokumo procesus, nustatytus reikalavimus ir paskyrimo sąlygas atitinkantis nemokumo administratorius;

13.3.3. kuriais būtų siekiama nušalinti kitą nemokumo administratorių ir užimti jo vietą.

13.3.4. kuriais būtų trukdoma sklandžiai nemokumo procesų eigai, piktnaudžiaujama jam suteiktomis teisėmis.

13.5. Nemokumo administratorius negali vykdyti prekybos licencija, suteikiančia teisę vykdyti nemokumo administratoriaus veiklą. Prekyba licencija laikoma veikla, kai juridiniame asmenyje, vykdančiame nemokumo administratoriaus veiklą, dirbantys nemokumo administratoriai neadministruoja nei vieno nemokumo proceso, nors juridinio asmens administruojamų nemokumo procesų skaičius viršija jame dirbančių nemokumo administratorių skaičių ir juridinis asmuo turi galimybę, paskirti administruoti bent vieną nemokumo procesą krūvio neturinčiam administratoriui. Kai juridinis asmuo be objektyvių priežasčių įdarbinęs daugiau nemokumo administratorių nei administruoja įmonių, arba kai juridinis nemokumo administratorius įmones tarp darbuotojų – fizinių nemokumo administratorių paskirsto netolygiai, vieniems administratoriams pavedant administruoti daugiau nei vieną nemokumo procesą, o kitiems nepaskiriant nei vieno, laikoma prekyba licencija ir už tai keliami drausmės byla fiziniam ir juridiniam nemokumo administratoriui arba juridinio nemokumo administratoriaus vadovui.

13.6. Kai fizinis nemokumo administratorius dirba keliuose juridiniuose nemokumo administratoriuose, bet darbo santykių metu neadministruoja nei vieno nemokumo proceso, nors juridiniai administratoriai pagal turimą darbo krūvį gali ar/ir galėjo suteikti administruoti nemokumo procesą, tokia veikla vertinama kaip prekyba licencija ir už tai keliami drausmės byla fiziniam ir juridiniam nemokumo administratoriui arba juridinio nemokumo administratoriaus vadovui.

IV. ĮSTATYMUOSE NUMATYTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMAS

14. Nemokumo administratorius privalo sąžiningai vykdyti teisės aktuose jam numatytas funkcijas, saugoti savo profesijos vardą ir prestižą, imtis teisėtų priemonių tinkamai ginti visų kreditorių, taip pat administruojamo juridinio ir fizinio asmens teises ir interesus, tinkamai organizuoti ir atlikti būtinus administruojamo nemokumo proceso darbus.

15. Nemokumo administratorius negali pateikti sutikimo-deklaracijos administruoti konkretaus juridinio asmens nemokumo proceso, jeigu prieš duodant sutikimą-deklaraciją jam yra žinoma, jog per paskutinius 3 metus iki nemokumo bylos iškėlimo buvo to juridinio asmens:

15.1. nemokumo bylą nagrinėjančio teisėjo sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo;

15.2. vadovo sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo;

15.3. dalyvis, organų narys, vadovas, buhalteris ar darbuotojas;

15.4. patronuojamojo ar jį patronuojančiojo juridinio asmens dalyvis, organų narys, vadovas, buhalteris, darbuotojas;

15.5. pareiškimo dėl nemokumo bylos iškėlimo pateikimo teismui dieną buvo juridinio asmens kreditorius.

16. Paskirtas nemokumo administratorius negali pirkti juridinio asmens turto, atstovauti pirkėjui jį perkant. Juridinio asmens turto pirkėju ar pirkėjo atstovu negali būti paskirto nemokumo administratoriaus sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais su paskirtu nemokumo administratoriumi susijęs asmuo.

17. Nemokumo administratorius negali pateikti sutikimo administruoti konkretaus fizinio asmens bankroto proceso, jeigu prieš duodant sutikimą yra žinoma, jog:

17.1. nemokumo administratorius yra fizinio asmens kreditorius, su kreditoriumi darbo santykiais susijęs asmuo;

17.2. nemokumo administratorius yra fizinio asmens artimas giminaitis;

17.3. nemokumo administratorius susijęs su fiziniu asmeniu svainystės santykiais;

17.4. nemokumo administratorius yra fizinio asmens sutuoktinis ar sugyventinis;

17.5. nemokumo administratorius susijęs su fiziniu asmeniu darbo santykiais arba su kuriuo darbo santykiai buvo nutraukti per paskutinius 36 mėnesius iki fizinio asmens bankroto bylos iškėlimo.

18. Šio Kodekso 15.1 – 15.5 punktuose nurodyti apribojimai taikomi ir nemokumo administratoriaus juridinio asmens vadovui, jo pavaduotojams, vyriausiajam buhalteriiui, juridinio asmens kolegialaus valdymo organo nariams, juridinio asmens darbuotojams, teikiančioms administravimo paslaugas.

19. Paskirtas nemokumo administratorius negali turėti teisinio suinteresuotumo administruojamo juridinio asmens nemokumo bylos ir (arba) fizinio asmens bankroto bylos baigtimi.

V. NEMOKUMO ADMINISTRATORIŲ VEIKLA, NESUSIJUSI SU ĮSTATYMUOSE NUMATYTŲ FUNKCIJŲ VYKDYMU

20. Nemokumo administratoriaus veikla, nesusijusi su jo funkcijomis, neturi trukdyti nemokumo administratoriui tinkamai jas atlikti.

21. Nemokumo administratorius negali piktnaudžiauti alkoholiu, psichotropinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis.

VI. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS DRAUSMINĖ ATSAKOMYBĖ

22. Drausminė atsakomybėn traukiamas nemokumo administratorius negali vengti drausminės atsakomybės taikymo, vilkinti drausmės bylos nagrinėjimo procedūras ar neteisėtais ir neetiškais būdais siekti sau naudingo šio klausimo išsprendimo.

23. Šiurkščiais nemokumo administratoriaus profesijos etikos pažeidimais laikoma:

23.1. nemokumo administratoriaus veikla, diskredituojanti nemokumo administratoriaus vardą;

23.2. piktnaudžiavimas nemokumo administratoriaus teisėmis administruojant nemokumo procesus ir (arba) dalyvaujant Nemokumo administratorių rūmų veikloje;

23.3. nesąžiningos konkurencijos veiksmai, tai veiksmai:

23.3.1. kuriais būtų siekiama manipuliuoti nemokumo administratorių atrankos programoje naudojamu atrankos koeficientu, siekti sudaryti nelygias galimybes kitiems nemokumo administratoriams dalyvauti nemokumo administratorių atrankoje ir būti paskirtiems administruoti įmonę, nesiimti veiksmų, kurie yra teisėti ir nesusiję su nemokumo procedūrų vykdymu, tačiau dėl kurių administratorius įgyja arba gali įgyti pranašumą nemokumo administratorių atrankoje, kuri vykdoma naudojantis nemokumo administratorių atrankos programa;

23.3.2. kuriais būtų užkirstas kelias kitiems nemokumo administratoriams būti atrinktiems dalyvaujant nemokumo administratorių atrankoje, kuri vykdoma naudojantis nemokumo administratorių atrankos programa;

23.3.3. dėl kurių nebūtų paskirtas siūlomas teikti nemokumo administravimo paslaugas teisės aktuose, reglamentuojančiuose bankroto procesus, nustatytus reikalavimus ir paskyrimo sąlygas atitinkantis nemokumo administratorius;

23.3.4. kuriais būtų siekiama nušalinti kitą administratorių ir užimti jo vietą.

VII. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS VEIKLA SAVIVALDOS INSTITUCIJOJE. NEMOKUMO ADMINISTRATORIAUS SANTYKIAI SU KOLEGOMIS

24. Nemokumo administratorius turi teisę taktiškai atkreipti savo kolegų dėmesį, jeigu jų veikla neatitinka šio Kodekso reikalavimų. Nemokumo administratorius negali viešai vertinti savo kolegų darbo ir turi užtikrinti, kad to nedarytų nemokumo administratoriaus darbuotojai.

25. Nemokumo administratoriai yra solidarūs gindami savo kolegą nuo nepagrįstos kritikos.

26. Nemokumo administratorių tarpusavio santykiai grindžiami abipusio pasitikėjimo, sąžiningumo, mandagumo ir profesinio solidarumo principais. Nemokumo administratoriai turi vienas kitam padėti profesinėje veikloje, jei tai neprieštaruoja teisės aktų reikalavimams ir asmenų interesams. Bet kokį tarpusavio nesutarimą ar ginčą nemokumo administratoriai privalo pirmiausia stengtis išspręsti abipusiu sutarimu, o nepavykus to padaryti - tarpininkaujant Nemokumo administratorių rūmams. Nemokumo administratoriai privalo vengti tarpusavio bylinėjimosi ir kitokių profesijos reputacijai žalingų poelgių.

27. Nemokumo administratoriaus ir Nemokumo administratorių rūmų tarpusavio santykiai grindžiami abipuse pagarba, geranoriška ir aktyvia pagalba, nepiktnaudžiavimu ir pagarba kitų asmenų darbui.

28. Nemokumo administratorius privalo aktyviai dalyvauti Nemokumo administratorių rūmų veikloje, visuose posėdžiuose ir susirinkimuose į kuriuos yra kviečiamas, o negalėdamas juose dalyvauti dėl svarbių priežasčių - laiku apie tai pranešti. Aktyvus dalyvavimas nesuderinamas su nemokumo administratoriaus piktnaudžiaujant teise teikiamais pakartotiniais ar piktavališkais prašymais, reikalavimais ar kitomis iniciatyvomis, dėl kurių apimties ar pobūdžio trikdoma Nemokumo administratorių rūmų veikla ir pažeidžiamas Nemokumo administratorių rūmų visiems nemokumo administratoriams vienodo tarnavimo principas.

29. Nemokumo administratorius privalo nuolat kelti savo profesinę kvalifikaciją, dalyvauti mokymuose ir seminaruose.

30. Nemokumo administratorius privalo nustatyti laiku mokėti patvirtinto dydžio nario mokesčių Nemokumo administratorių rūmams.

31. Nemokumo administratorius privalo atsakingai ir atidžiai vykdyti įgyvendinant nemokumo administratorių savivaldą (nutarimus), Nemokumo administratorių rūmams pareikalavus pateikti būtinus paaiškinimus ir duomenis, reikalingus Nemokumo administratorių rūmų funkcijoms vykdyti.

VIII. ATSAKOMYBĖ UŽ ETIKOS PRINCIPŲ IR ŠIO KODEKSO PAŽEIDIMUS

32. Už šio kodekso 8 – 13 punktuose nustatytų etikos principų ir šio Kodekso reikalavimų pažeidimą skiriamos 33 punkte nurodytos nuobaudos ir/ar įpareigojimai.

33. Nuobaudų rūšys ir įpareigojimai:

33.1. pastaba;

33.2. pavedimas ištaisyti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą;

33.3. pavedimas papildomai kelti profesinę kvalifikaciją (nustatyti valandų skaičių ir terminą, per kurį turi būti papildomai keliama profesinė kvalifikacija);

33.4. pašalinimas iš Nemokumo administratorių rūmų narių ar asocijuotų narių.

34. Už šio Kodekso nuostatų pažeidimą, kai yra atsakomybę lengvinančių aplinkybių, skiriama pastaba ir/arba pavedimas ištaisyti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą.

35. Už šio Kodekso nuostatų pažeidimą, kai yra atsakomybę lengvinančių ir atsakomybę sunkinančių aplinkybių, arba pažeidimas yra pakartotinis, skiriama pastaba ir pavedimas papildomai kelti profesinę kvalifikaciją. Nustatomas valandų skaičius ir terminas per kurį turi būti papildomai keliama profesinė kvalifikacija. Nemokumo administratoriui neįvykdžius įpareigojimų yra skiriama nuobauda - pašalinimas iš Nemokumo administratorių rūmų narių ar asocijuotų narių.

36. Už šio kodekso nuostatų pakartotinį pažeidimą, kai yra atsakomybę sunkinančių aplinkybių, skiriama nuobauda - pašalinimas iš Nemokumo administratorių rūmų narių ar asocijuotų narių.

37. Visos paskirtos nuobaudos ir įpareigojimai skelbiami Nemokumo administratorių rūmų interneto tinklalapyje.

38. Jeigu nemokumo administratorius neįvykdo paskirto įpareigojimo ištaisyti nustatytus trūkumus per nurodytą terminą dėl objektyvių priežasčių, terminas trūkumams pašalinti Nemokumo administratorių rūmų prezidiumo sprendimu gali būti pratęstas, bet ne daugiau kaip 30 dienų. Jeigu trūkumai nepašalinami per nustatytą terminą administratorius šalinamas iš Nemokumo administratorių rūmų.

39. Nuobaudos ar įpareigojimo paskyrimas už šio Kodekso pažeidimus neatleidžia nemokumo administratoriaus nuo nemokumo administratorių etikos laikymosi ir nuobaudos paskyrimas įpareigoja nemokumo administratorių nedelsiant nutraukti veiksmus įtakojušius etikos principų ir šio Kodekso pažeidimą.

40. Jeigu paskirta nuobauda neįvykdoma tinkamai ir per nustatytą laiką arba nenutraukiama veikla dėl kurios buvo paskirta nuobauda, laikoma, kad yra padarytas pakartotinis pažeidimas.

41. Atsakomybę lengvinančios aplinkybės, kai nemokumo administratorius:

41.1. pats praneša padaręs pažeidimą;

41.2. užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms, savo noru pašalino padarytą žalą ir ją atlygino;

41.3. viešai pripažįsta kaltę ir gailisi;

41.4. tyrimo metu padeda atskleisti pažeidimo padarymo aplinkybes;

41.5. tyrimo metu pašalina pažeidimą įtakojusią veiklą, ištaiso veiklos trūkumus;

41.6. kitos atsakomybę lengvinančios aplinkybės, Nemokumo administratorių rūmų prezidiumo ar Nemokumo administratorių garbės teismo pripažintos svarbiomis.

42. Atsakomybę sunkinančios aplinkybės, kai nemokumo administratorius:

42.1. pažeidimą padarė per metus pakartotinai;

42.2. pažeidimą padarė pažeidžiant kelis šiame Kodekse nurodytus principus vienu metu;

42.3. trukdo tyrimo metu atskleisti pažeidimo padarymo aplinkybes, nepateikia prašomų ir jo turimų duomenų arba pateikia klaidingus duomenis;

42.3. nevykdo paskirtos nuobaudos ir įpareigojimų;

42.4. kitos atsakomybę sunkinančios aplinkybės, Nemokumo administratorių rūmų prezidiumo ar Nemokumo administratorių garbės teismo pripažintos svarbiomis.

Keičiantys dokumentai

2020 04 24 TAR, 2020 04 23, Identifikacinis kodas 2020-08485